05/12/2021

Πάπας Φραγκίσκος από Λέσβο: «Όταν απωθούνται οι φτωχοί, απωθείται η ειρήνη»

/ Επικαιρότητα

Επέστρεψε από τη Λέσβο ο Προκαθήμενος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, πάπας Φραγκίσκος, που συνοδευόμενος από την Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Κατερίνα Σακελλαροπούλου, επισκέφθηκε, περίπου στις 10:30 ώρα, τους πρόσφυγες, που εγκαταβιώνουν στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης στο Καρά Τεπέ (Μαυροβούνι) της Μυτιλήνης. Στο αεροδρόμιο μαζί με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον πάπα προϋπάντησε και ο Σεβ. Μητροπολίτης Ερεσσού και Πλωμαρίου κ. Ιάκωβος.

Εκεί τους υποδέθηκε ο υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου, Νότης Μηταράκης και ο Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Προώθηση του Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζωής, Μαργαρίτης Σχοινάς.

Υπενθυμίζοντας τα λόγια του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου κατά

την κοινή τους -και μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο- επίσκεψη στη Λέσβο, στις 16 Απριλίου του 2016, ο πάπας Φραγκίσκος απευθύνθηκε σήμερα στους πρόσφυγες και σε όλους όσοι είχαν συγκεντρωθεί στον καταυλισμό του προσωρινού Κέντρου υποδοχής και Ταυτοποίησης.

«***Είμαι εδώ, είπε ο Πάπας, για να δω τα πρόσωπά σας, για να σας κοιτάξω στα μάτια. Μάτια γεμάτα φόβο και προσμονή, μάτια που είδαν βία και φτώχεια, μάτια χαραγμένα από πολλά δάκρυα. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης και αγαπητός Αδελφός Βαρθολομαίος, πριν πέντε χρόνια, σ' αυτό το νησί, είπε κάτι που με εντυπωσίασε: 'Όποιος σας φοβάται, δεν σας έχει κοιτάξει στα μάτια. Όποιος σας φοβάται, δεν έχει δει τα πρόσωπά σας. Όποιος σας φοβάται δεν έχει δει τα παιδιά σας. Λησμονεί ότι η αξιοπρέπεια και η ελευθερία υπερβαίνουν φόβο και διαίρεση. Λησμονούν ότι η μετανάστευση δεν είναι ένα πρόβλημα της Μέσης Ανατολής και της βόρειας Αφρικής, της Ευρώπης και της Ελλάδος. Είναι ένα πρόβλημα του κόσμου***».

Σύμφωνα με τον πάπα Φραγκίσκο το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα «**είναι ένα πρόβλημα του κόσμου, μια κρίση ανθρωπιστική που αφορά όλους**». Όπως είπε, συνδέοντας την πανδημική κρίση με το προσφυγικό ζήτημα, «***η πανδημία μάς έπληξε παγκόσμια, μας έκανε να νιώσουμε όλοι μέσα στην ίδια βάρκα, μας έκανε να νιώσουμε τι σημαίνει να έχεις τους ίδιους φόβους. Καταλάβαμε ότι τα μεγάλα ζητήματα πρέπει να αντιμετωπίζονται από κοινού****, διότι στον σημερινό κόσμο οι αποσπασματικές λύσεις είναι ανεπαρκείς. Ενώ όμως προωθούνται με κόπο οι εμβολιασμοί σε παγκόσμιο επίπεδο, και φαίνεται κάτι να κινείται, παρά τις πολλές καθυστερήσεις και αβεβαιότητες, στον αγώνα για τις κλιματικές αλλαγές, όλα δείχνουν μια τρομερή φυγοδικία σε ό,τι αφορά τις μεταναστεύσεις. Και όμως εδώ πρόκειται για ανθρώπους, για ανθρώπινες ζωές! Εδώ πρόκειται για το μέλλον όλων, που θα είναι γαλήνιο μόνο εάν ενταχθεί. Μόνο εάν συμφιλιωθεί με τους πιο αδύναμους το μέλλον θα είναι αίσιο*».

«***Όταν απωθούνται οι φτωχοί, απωθείται η ειρήνη***. ***Κλείσιμο και εθνικισμοί – η ιστορία το διδάσκει – οδηγούν σε καταστρεπτικά αποτελέσματα. Πράγματι, όπως θύμισε η Β' Σύνοδος του Βατικανού, 'για να οικοδομήσουμε την ειρήνη είναι απόλυτα αναγκαία η σταθερή θέληση να σεβόμαστε τους άλλους ανθρώπους και τους άλλους λαούς, η δέσμευση να θεωρούμε ιερή την αξιοπρέπειά τους, και η συνεχής εφαρμογή της αδελφοσύνης'. Είναι αυταπάτη να νομίζουμε ότι αρκεί να διασώσουμε τον εαυτό μας, υπερασπιζόμενοι τον εαυτό μας από τους πιο αδύναμους που χτυπούν την πόρτα. Το μέλλον θα μας θέτει ακόμη περισσότερο σε επαφή τον ένα με τον άλλο. Για να το στρέψουμε προς το καλό δεν χρησιμεύουν οι μονομερείς ενέργειες, αλλά πολιτικές ευρείας πνοής. Η ιστορία, το επαναλαμβάνω, μας το διδάσκει, αλλά ακόμη δεν το μάθαμε. Ας μη**

».

Όπως είπε απευθυνόμενος στους συγκεντρωμένους καθολικούς πρόσφυγες που διαμένουν τον καταυλισμό «τα πρόσωπά σας μας ζητούν να μη γυρίσουμε από την

άλλη μεριά, να μην αρνηθούμε την ανθρωπιά που μας συνδέει, να κάνουμε δικές μας τις δικές σας ιστορίες και να μη λησμονήσουμε τα δράματά σας. Έγραψε ο Elie Wiesel, μάρτυρας της πιο μεγάλης τραγωδίας του περασμένου αιώνα: 'Επειδή θυμάμαι την κοινή μας καταγωγή, γι' αυτό πλησιάζω τους ανθρώπους αδελφούς μου. Επειδή αρνούμαι να λησμονήσω ότι το μέλλον τους είναι σημαντικό όσο και το δικό μου'. Παρακαλώ τον Θεό να μας αφυπνίσει από τη λησμονιά του πάσχοντα, να μας ταρακουνήσει από τον ατομικισμό που αποκλείει, να αφυπνίσει τις καρδιές που είναι κουφές στις ανάγκες του πλησίον. Αλλά παρακαλώ και τον άνθρωπο, κάθε άνθρωπο: ας υπερβούμε την παράλυση του φόβου, την αδιαφορία που σκοτώνει, την κυνική αδιαφορία που με γάντια βελούδινα καταδικάζει σε θάνατο όποιον βρίσκεται στο περιθώριο! Ας συγκρουστούμε ριζικά με την επικρατούσα σκέψη, εκείνην που περιστρέφεται γύρω από το προσωπικό εγώ, γύρω από τους προσωπικούς και εθνικούς εγωισμούς, που γίνονται μέτρο και κριτήριο για το καθετί».

Συνεχίζοντας ο πάπας αναφέρθηκε στα όσα πέρασαν στη διάρκεια της πενταετίας από την πρώτη τους επίσκεψη στη Λέσβο. «***Πέντε χρόνια πέρασαν από την επίσκεψη που έκανα μαζί με τους αγαπητούς Αδελφούς Βαρθολομαίο και Ιερώνυμο. Μετά από όλον αυτό τον καιρό διαπιστώνουμε ότι στο μεταναστευτικό θέμα ελάχιστα έχουν αλλάξει. Ασφαλώς πολλοί έχουν εμπλακεί στην υποδοχή και την ένταξη, και θα ήθελα να ευχαριστήσω τους πολλούς εθελοντές και όσους σε κάθε επίπεδο – θεσμικό, κοινωνικό, φιλανθρωπικό – επωμίστηκαν μεγάλους κόπους φροντίζοντας πρόσωπα και το μεταναστευτικό ζήτημα. Αναγνωρίζω τη δέσμευση να χρηματοδοτηθούν και να οικοδομηθούν αντάξιες δομές υποδοχής, και ευχαριστώ από καρδιάς τον τοπικό πληθυσμό για το πολύ καλό που έκανε και για τις πολλές θυσίες που έζησε. Αλλά πρέπει με πίκρα να παραδεχτούμε ότι αυτή η Χώρα, όπως και άλλες, βρίσκεται σε δυσκολία και ότι στην Ευρώπη υπάρχουν εκείνοι που επιμένουν να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα σαν μια υπόθεση που δεν τους αφορά. Και πόσες συνθήκες ανάξιες ανθρώπων! Πόσα hotspot όπου μετανάστες και πρόσφυγες ζουν σε συνθήκες ακραίες, χωρίς να βλέπουν λύσεις στον ορίζοντα! Και όμως ο σεβασμός των ανθρώπων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδιαίτερα στην ήπειρο που δεν παύει να τις προωθεί μέσα στον κόσμο, θα έπρεπε να διαφυλάσσεται πάντα, και η αξιοπρέπεια του καθενός θα έπρεπε να τίθεται πριν από όλα! Είναι θλιβερό να ακούς να προτείνεται, ως λύση, η δέσμευση κοινών πόρων για την ανοικοδόμηση τοίχων. Ασφαλώς, είναι κατανοητοί φόβοι και ανασφάλειες, δυσκολίες και κίνδυνοι. Κατανοούνται βέβαια η κούραση και η απογοήτευση, που οξύνονται από την οικονομική κρίση και την πανδημία, αλλά δεν λύνονται τα προβλήματα και δεν καλυτερεύει η συμβίωση υψώνοντας φράκτες. Απεναντίας, λύνονται ενώνοντας τις δυνάμεις για να φροντίσουμε τους άλλους σύμφωνα με τις πραγματικές δυνατότητες καθενός και με σεβασμό προς τη νομιμότητα, θέτοντας πάντοτε στην πρώτη θέση την απαραβίαστη αξία της ζωής κάθε**

».

Κατά την ομιλία του έστειλε μήνυμα προς τις πολιτικές ηγεσίες και τους λαούς της Ευρώπης: «Σε ορισμένες κοινωνίες τίθενται σε αντίθεση με τρόπο ιδεολογικό ασφάλεια και αλληλεγγύη, τοπικό και παγκόσμιο, παράδοση και άνοιγμα. Αντί να συντάσσεται η κάθε πλευρά με βάση τις ιδέες μπορεί να βοηθήσει το να ξεκινήσουν όλοι από την πραγματικότητα· να σταματήσουν, να ανοίξουν το βλέμμα τους, να το βυθίσουν στα προβλήματα της πλειονότητας της ανθρωπότητας, τόσων πληθυσμών που είναι θύματα έκτακτων ανθρωπιστικών αναγκών τα οποία δεν δημιούργησαν αλλά μόνο υπέστησαν, συχνά μετά από μακρόχρονες ιστορίες εκμετάλλευσης που συνεχίζονται. Είναι εύκολο να παρασύρει κανείς την κοινή γνώμη, σπέρνοντας τον φόβο του άλλου. Για ποιον λόγο αντιθέτως, με την ίδια έκφραση, δεν γίνεται λόγος για την εκμετάλλευση των φτωχών, για τους λησμονημένους πολέμους και συχνά κρυφά χρηματοδοτούμενους, για τις οικονομικές συμφωνίες που γίνονται εις βάρος του κόσμου, για τους κρυφούς χειρισμούς για διακίνηση όπλων και την εξάπλωση του εμπορίου; Πρέπει να αντιμετωπίζονται οι απώτερες αιτίες, όχι οι καημένοι οι άνθρωποι που πληρώνουν τις συνέπειες, και που χρησιμοποιούνται για πολιτική προπαγάνδα! Για να μετακινηθούν οι απώτερες αιτίες, δεν μπορούν απλώς να ταπώνονται οι έκτακτες ανάγκες. Απαιτούνται συντονισμένες ενέργειες. Απαιτείται να προσεγγισθούν οι αλλαγές εποχής με μεγάλα οράματα. ***Διότι δεν υπάρχουν απαντήσεις εύκολες σε προβλήματα πολύπλοκα. Υπάρχει αντιθέτως η ανάγκη να συνοδεύονται οι διαδικασίες εν των έσω, για να υπερπηδηθούν οι γκετοποιήσεις και να ευνοηθεί μια αργή και απαραίτητη ένταξη, για να υποδέχεται ο καθένας με τρόπο αδελφικό και υπεύθυνο τις κουλτούρες και τις παραδόσεις των άλλων.***

Κυρίως, εάν θέλουμε να ξαναρχίσουμε, ας κοιτάξουμε τα πρόσωπα των παιδιών. Ας βρούμε το θάρρος να ντραπούμε μπροστά σ' αυτά που είναι αθώα και είναι το μέλλον. Απευθύνονται στις συνειδήσεις μας και μας ρωτούν: «Τι κόσμο θέλετε να μας δώσετε;». Ας μην ξεφύγουμε βιαστικά από τις ωμές εικόνες των μικροσκοπικών τους σωμάτων που κείτονται ακίνητα στις αμμουδιές. Η Μεσόγειος, που για χιλιετίες ένωσε λαούς διαφορετικούς και χώρες μακρινές, γίνεται ένα κρύο κοιμητήριο δίχως επιγραφές. Αυτός ο μεγάλος ταμιευτήρας, κοιτίδα τόσων πολιτισμών, φαίνεται σήμερα σαν καθρέπτης θανάτου. Ας μην αφήσουμε η θάλασσά μας να μετατραπεί σε μια θάλασσα νεκρών, αυτός ο χώρος συνάντησης να γίνει θέατρο σύγκρουσης! Ας μην επιτρέψουμε αυτή η 'θάλασσα αναμνήσεων' να μεταμορφωθεί σε 'θάλασσα λησμονιάς»\'. Σας παρακαλώ, ας σταματήσουμε αυτό το ναυάγιο πολιτισμού!».

Καταλήγοντας, ο πάπας Φραγκίσκος είπε: «Στις ακτές αυτής της θάλασσας ο Θεός έγινε άνθρωπος. Ο λόγος του αντήχησε, φέρνοντας το μήνυμα του Θεού, που είναι «Πατέρας και οδηγός όλων των ανθρώπων». Εκείνος μας αγαπάει ως παιδιά του και μας θέλει αδέλφια. Αντιθέτως, προσβάλλεται ο Θεός όταν περιφρονείται ο άνθρωπος που πλάστηκε κατ' εικόνα του, όταν εγκαταλείπεται στη μανία των κυμάτων, στον παφλασμό της αδιαφορίας, που ενίοτε δικαιολογείται ακόμη και στο όνομα των υποτιθέμενων χριστιανικών αξιών. Η πίστη απαιτεί αντιθέτως συμπόνια και ευσπλαχνία. Προτρέπει στη φιλοξενία, σ' εκείνη τη φιλοξενία που διαπότισε την κλασσική κουλτούρα, βρίσκοντας έπειτα στον Ιησού τη δική της οριστική φανέρωση, ιδιαίτερα στην παραβολή του Καλού Σαμαρείτη και στα λόγια του κεφαλαίου 25 του Ευαγγελίου κατά Ματθαίο. Δεν είναι θρησκευτική ιδεολογία, είναι συγκεκριμένες χριστιανικές ρίζες. Ο Ιησούς βεβαιώνει επίσημα ότι είναι εκεί, στον ξένο, στον πρόσφυγα, στον γυμνό και πεινασμένο. Και το χριστιανικό πρόγραμμα είναι να βρίσκεται κανείς εκεί όπου είναι ο Ιησούς. Ναι, διότι το χριστιανικό πρόγραμμα, έγραψε ο Πάπας Βενέδικτος, «είναι μια καρδιά που βλέπει».

Τώρα ας προσευχηθούμε στην Παναγία να μας ανοίξει τα μάτια στα βάσανα των αδελφών μας. Εκείνη μπήκε βιαστικά σε ταξίδι προς την εξαδέλφη Ελισάβετ που ήταν έγκυος. Πόσες μητέρες έγκυες βρήκαν βιαστικά και σε ταξίδι τον θάνατο ενώ έφεραν στα σπλάχνα τους τη ζωή! Η Μητέρα του Θεού ας μας βοηθήσει να έχουμε ένα βλέμμα μητρικό, που βλέπει στους ανθρώπους παιδιά του Θεού, αδελφές και αδελφούς που πρέπει να υποδεχτούμε, να προστατέψουμε, να προωθήσουμε, να εντάξουμε. Και να αγαπούμε τρυφερά. Η Παναγία ας μας διδάξει να θέτουμε την πραγματικότητα του ανθρώπου πριν από τις ιδέες και τις ιδεολογίες, και να κινούμε βήματα επιλεγμένα προς όποιον υποφέρει».

Από την Μυτιλήνη, ο πάπας αναχώρησε για την Αθήνα ξανά στις 12:15.

Στη συνέχεια, στις 16:45 θα τελέσει Λειτουργία στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Μπορείτε να παρακολουθήσετε ζωντανά την επίσκεψη κάνοντας κλικ εδώ ή στο παρακάτω βίντεο:

Το υπόλοιπο πρόγραμμα της επίσκεψης του πάπα Φραγκίσκου στην Ελλάδα:

Κυριακή 5 Δεκεμβρίου 2021

ΑΘΗΝΑ-ΛΕΣΒΟΣ-ΑΘΗΝΑ
13:10 Άφιξη στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών «Ελ. Βενιζέλος»
16:45 Λειτουργία στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

19:00 Εθιμοτυπική Επίσκεψη της Α.Μ. Ιερωνύμου στον Άγιο Πατέρα στην Αποστολική Νουντσιατούρα

Δευτέρα 6 Δεκεμβρίου 2021
ΑΘΗΝΑ-ΡΩΜΗ
08:15 Επίσκεψη του Προέδρου της Βουλής στην Αποστολική Νουντσιατούρα στην Αθήνα
09:45 Συνάντηση με τους Νέους στο Δημοτικό Ελληνογαλλικής Σχολής Ουρσουλινών (Ευκαλύπτων 20, Μαρούσι)
11:15 Αποχαιρετιστήρια Τελετή στο Διεθνές Αεροδρόμιο «Ελ. Βενιζέλος»
11:30 Αναχώρηση για Ρώμη

Φωτογραφία: Eurokinissi, Δημήτρης Καπάνταης